

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Dijous 9 de Novembre de 1899

Núm. 3.410

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1 emite
a provincies trimestre. . . . . 3'50
Extranjer y Ultramar. . . . . 4'50
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de **A RIUDOMS**

Massó y Ferrando

Guanó classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada pera adops de las hortallissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituent conegut, indicadíssim contra'l raquitisme, escrófula, tuberculosi, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l'estómach. Se ven en totas les farmacias.

Secció doctrinal

Contra 'ls semitas

La idea autonomista, simpática als elements de la rassa aria d'Espanya, es terriblement anupática als elements de la rassa semita.

Per aixó 'ls semitas espanyols están endemoniats contra'l Concert económic, que es la idea autonomista en un dels més importants aspectes de la vida económic. No deixan de compondre, malgrat lo seu poch seny, que l'autonomia económica dins d'un sistema unitari es, alhora que una contradicció, un gran pas al enderrocament del vigent sistema y al avens del desenrotll de las institucions noves.

Pero vanament defensen las institucions xorcas y velles: vanament procuran donar forsa á la atrofiada y boy morta musculatura de las sevas arrels; vanament parlan per boca d'en Sagasta, dels seus prestis. Ha arribat l'hora d'un cambi radical de sistema. Lo vell, ja podrit, se'n va; lo xorch, ja inepte, se more; y lo nou y modern naix ab tota la forsa y robustesa dels organismes que engendra arren la Naturalesa.

En lo conflicte entre l'Estat y las regions históricas y vives, la victoria serà d'aquestas. L'Estat actual no té save; no, viu la vida nerviosa, agitada y complexa dels temps que corren; no porta l'elé ni la empena de la llei de progrés y evolució que fa caminar als grans pobles y 'ls capacita pera sostenir la concurrència de las rasses fortes. L'Estat es un cos anémich, anti-natural, artifició; es una supervivencia d'èpocas remotíssimas, ahont era possible'l seu predominio absolut; es un entrebanch pera'l liure desenrotll de las energias humanas y una grossa y alta resclosa pera cohibir las corrents que portan la vida á tots los membres y á tots los recons del cos social.

Las regions históricas son, pel contrari, producte espontani de la naturalesa. No las feu neixre un artifici legal. Son las diferents manifestacions de la vida humana complexa; cassos polítich-socials enters, ab feissomia y temperament y constitució interna característichs y propis; esperits socials colectius diversos, quasi unió no es viable ni sana sino s' funda en aqueixa mateixa diversitat que 'ls vivifica.

Son, donchs, las regions, sers naturals, organismes naturals, forsas naturals; sers organismes y forsas incompatibles ab l'Estat absorvent y unitari, qual constitució viola las lleys biològiques de la humana naturalesa. Y deuen las regions lograr la seva completa autonomia pera gobernar-se segons la seva llei interna, pera progressar seguint la ruta del seu respectiu alé y y temperament. Y deu l'Estat encongirse, reduhint

las sevas funcions socials y políticas á l'esfera dels interessos generals, concentrant la seva energia á la millor total d'Espanya, y deixant, en fi, que tothom, sers individuals y sers colectius, visqui la seva vida y sigui amo á casa seva.

La concupiscencia política es la primera y la més fonda de las necessitats que té Espanya. Es l'hora l'única forsa reconstituyent d'aqueixa nacionalitat malalta.

Ara treballém pel Concert económic, part integrant del nostre ideal autonomista, lo 90 per 100 dels catalans. Ara y sempre hem de treballar per la vida lliure de Catalunya, cansats de ser esclaus d'una centralisació brutal é inepte, y resultats á fer patents y efectius los drets que 'ns dona la naturalesa.

Y si 'ls semitas s'oposan á las nostras lligítimas reivindicacions, reconquistarém sobre ells la nostra terra, guanyant davant de la civilisació moderna lo plet de la nostra autonomia.

J. LLUHÍ RISSECH.
(De La Veu de Catalunya.)

La concupiscencia política

Sí; en Romero Robledo ho ha dit. Hi ha que combatre al actual Govern. Hi ha que ferlo caure. Y á n'aquesta obra de verdader patriotisme hi han de cooperar incondicionalment tots los partits posant molt per sobre de sas particulars conveniencias, de sos respectius credos polítichs, de sa predilecció per tal ó qual forma d'organisació de la Soberanía, l'amor á la Patria.

Mes, ¡oh poder de la concupiscencia!... Totjust pronunciadas aquestas tremendas paraulas, verdaader mane, thècel. phères fulminat en contra de la situació conservadora presidida per en Silvela, y, quan encare molts homes de bona fé, aixis republicans, com conservadors, tant liberals com independents, se apressuravan á felicitar al orador per la viva defensa que havia fet de certs drets inalienables dels ciutadans, de la bona tradició del régimen parlamentari y fins del prestigi de molt altas prerrogativas, secuestrats uns y altres pel gabinet de la conjunció, se 'ns despenja en Sagasta, lo gat vell, ab sa original sortida, á modo de glosa fúnebre ó d'epitafi, després de tot lo dit per en Romero, de que'l gubèrn conservador estava mort de fet, es veritat, pera que calia que no l'enterresein pas gayre depressa. . no fos que vingués á semblar que perecia á manos de los comerciantes de Barcelona.

Brava idea!... Lo que á n'en Sagasta li sabria molt greu fora que avuy vingués á caure en Silvela per una cuesió respecte de la que ell també ha donat ja á conixer sa opinió personal ab tanta escassa fortuna, com que ha demostrat trobarse en desacort ó en divorci ab las aspiracions del país, fet que l'incapacita pera pognier pretendre de moment lo Poder. Aixó es lo que no pot mirar ab bons ulls l'avi de la política espanyola.

Per lo demés, que la situació silvelina morís á mans de la burgesia industrial, segons ha dit *El Imparcial*, ó be que morís á mans d'un altre element, á n'ell se n'hi endonaria molt poch. ¿No moren sempre totas las situacions políticas per efecte d'un desacort ab algun dels elements que signifigan forsas vives de la nació ó que representan institucions tío económica d'avuy a mans dels productors que per una miserable cuesió de gabinet á mans de qualsevol dissident ambiciós, á mans de qualsevol organisme administratiu que no s' vulga resignar, per exemple, ab la imposició que li fassin los ministres d'una reducció de personal y de gastos?...

Precisament avuy també tenim en porta un nou conflicte ab moiu de las dificultats que ha creat al Govern lo projecte de supressió de Certas Facultats en algunas Universitats y de las protestas que ab ocasió d'aixó s' han aixecat. Y es que tampoch los súbdits, los administrats, deixan d'experimentar las sevas concupiscencias, ni 'ls organismes oficials, dels quins molts d'ells ne gaudeixen ventatjas pecuniarias ó d'un altre ordre, se prestan ab gust al més mínim sacrifici.

¿Ahont podrém anar, donchs, á parar?... ¿Es á dir que un home públich com en Sagasta, d'una part, aixó es, un reputat *ferm patriici* y vell polítich, posposa á sas susceptibilitats y á son amor propi personal la sort de la nació, perque considera que are, de sobrevenir una crisis, no podria ser ell qui fos cridat á regir los destins de la patria desde'l Govern?... ¿Es á dir, també, d'un altre costat, que no resulta possible fer economias en contra de ningú ni tocant á cap ordre, que no s' ha de pensar pas seriament en suprimir res de tot lo inútil, que s' ha de contemplar com s'erigeix en divisa de cada institució ú organisme oficial lo lema «*nolli me tangeres*»?

Ah!... Que be fora molt millor que, enlloch d'haver de caure pel trontoll que tal vegada li causin las protestas fillas de la concupiscencia burocrática, caygués aqueix Govern per haverhi qui sapigués interpretar més bé que ell las noves aspiracions de la nació espanyola posantse d'acort ab tots aquells elements polítichs y socials que representan sas actuals forsas vives, es á dir, aquellas pocas y contadas energias que s' han pogut encare mitj salvar d'un complet desastre...

Mentres que, á la vegada, i fora també preferible que en comptes de pujar fins al Poder alternativament los gastats partits de sempre, los del *turno pacífico*, ab sos homes ja massa coneguts per sa ineptitut y per sos defectes, se fes lloch á las personalitats noves é improvisadas, á las agrupacions y á las tendencias més modernas, dintre de las esferas de Govern.

Y aixís potséur veuríam si es que ab situacions innovadoras, ab elements joves y modernistas exempts de compromisos y de prejudicis, ab personalitats encare no posadas á proba, cambiavam fàcilment la orientació de la política espanyola desde aqueixa fatal concupiscencia de las reputacions consagradas y dels interessos creats que tot ho enmatzinan fins á més enlayrats y més amples horitzons.

Que caygui, donchs, la situació conservadora d'avuy, com demana en Romero en nom dels caríssims interessos de la patria, superiors á tots los altres; que sia arreconat en Sagasta, decrepit del enteniment; que sobrevingan homes nous capassos de posar sota jou totas las resistencias fillas de la comodtat y del egoisme dels uns, al mateix temps que s'entenen identificats ab las justas aspiracions dels altres; que sian cridats fins al Poder tots aquells que vulgan y que sápigam donar la més equitativa satisfacció als desitjos de tothom. No ja may ningú més.

MAX.

(De La Renaixensa).

La guerra anglo-boer

En expectativa de successos devant la situació de las tropas inglesas á Ladysmith.

En los tres últims dias del corrent s'han publicat telégramas que han alarmat de moment al poble de Londres rebuts per la vía de Amsterdam y Berlin; pero que, después han sigut desmentits, los quals entranyan tanta gravetat, que indicavan haverse enfonzat la superioritat y energia de la rassa anglo-sajona, sepultoria en l'abisme.

En aquets despaigs á que hem aludit, se parlava de la capitulació de la plassa de Ladysmith, cayent presoners deu mil inglesos en poder dels boers y altres suposats detalls, que considerem inútil reproduhir, per no haver sigut confirmats, y que moltas nacions de la Europa continental, especialment Russia y Holanda y altres ho haurían vist ab satisfacció y complacencia.

L'únic que, al semblar, resulta cert es que la situació de las forsas de White está desesperada, sens que s' digui li hagi proporcionat auxilis lo generalíssim Mr. Buller, que continua descansant de las fatigas é incomoditats del viatge. La única nota que s'caída á Capetown es la de que intenta instalar son campament, base de las futuras operaciones, á Aar, població situada al Sur de Orange pera atacar aquest últim Estat.

Esperem, donchs, los successos que indubtablement están latents y han de desenrotllarse dintre de pochijs dias, y que la imaginació dels corresponsals ha inventat, que encare quan han sigut desmentits, res tindría d'extrany que vegessim confirmats en part, porque hem ce reconeixer que fins ara la rahó y la sort, la victoria y 'l valor están de part dels del Transvaal y de Orange contra la decrepita Inglaterra, á la que nostres avis anomenavan y ab rahó la pérvida Albión.

Nostres viatjes

GUADALAJARA

De totas las capitals y ciutats de relativa importancia que he visitat, cap com Guadalajara te tant l'aspecte de poblet.

Pot dirse d'ella que no més te un carrer que, aixó sí, pren varijs noms segons al punt ahont ens trobém: carrer «Mayor baja» entrant, «Mayor alta» en havent passat la «Plaza de la Constitucion», de «Santo Domingo» al bell punt en que comensa la planuria y de «Amparo» tan aviat s'ovira 'l despoblat camp, carrer ó carrers (com se vulga) que va en direcció á la carretera paralela á la carretera general y que están empedrats al estil de Aleixar, ab bolets de riera que tenen lo dó d'adobar moltas botinas ó si no s'fa 'l ull viu de proporcionar te caygudas posante en perill de que se 't trenqui l'ansa del coll.

Mes pera que no s' digui que de bon entubi no més vareig toparme ab notas desagradables, aquí els n'hi endresso una de satisfactoria. Aquí he tingut lo gust de cambiar una encaixada ab l'amich senyor Sardá, fill de Reus, perit mecánich, destinat en servey á aquesta Delegació d'Hisenda, y ahir, al pas del tren exprés de cambiarne una ab lo president del Foment del Tráball Nacional, de Barcelona, lo distingit amich meu don Albert Russinyol, qui va manifestarme que retornavan de Madrid molt desenganysats (paraulas textuales), y que de celebrar lo Foment son anunciat meeting (no pesin mitin) el que hi ha més de MIL corporacions adheridas, s'efectuaria en nostra estimada ciutat,

que jo no dubto sabrá scullir com se mereixen á tan dignes com importants hostes.

No hi havia temps pera dirme res més ja que 'l tren aquí no més hi fa una estona de cinch minuts y aixís d'aquestes «interview» (donemnos importancia) acontintintse ab lo que 'ls hi dich y admetin una part de satisfacció de la que podía proporcionar me al considerar que, de la sortida de la COMISION CATALANA de Madrid lo primer no castellá que hi va enrahonar, ho feu en representació de Lo SOMATENT y de La Veu de Catalunya agermanats.

**

Y torném á Guadalajara: he reparat que aquí fins las criaturas de quatre anys ja enrahonan en castellá y m'ha extranyat perque lo mateix que va observar á Madrid lo pare d'un de nostres concejals, y que m'ho va dir fa tres anys á la estació d'Ariza, los gossos segeixen lladrant com á Catalunya y 'ls burros (de quatre potes) bramant com en la nostra terra.

Elements de vida en aquesta capital no n'hi ha d'altres que 'ls oficials: Govern Civil, Diputació provincial, Delegació d'Hisenda y Colegió Academia de fills hordes de militars que cursan per enginyers.

Per aixó pels carrers no se sent altre castellá que 'l axulpat de Madrid ó 'l massa pronunciat del andalús y 's veuhen boy més trajos ab estrellas á la americana que no de paysá.

Indubtablement que aquí hi haurá algo nou, que com diuhen la «Maestranza» seria curiós de veure; pero com jo sempre he dit lo mateix en totas aquestas cartas, no surto pera cercar pels recons d'arxius y bibliotecas, sino que únicament preneh nota de lo que destaca y costa pocet en averiguar, per aqueste raho si algo bó hi ha, com está amagat, no puch descriureho.

Aixís es que 'ls Alcarrenys n' deuhen prendre com á agravi: que malgrat lo que s' diu contra 'ls castellans no hi aném pas los catalans, puig al cap-de-vall, ells com nosaltres som víctimas dels governs que patim.

X.

Guadalajara 7 Novembre 1899.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 8 de Novembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

d'observació	aneroid	d'humiditat	en 24 horas	Agua evap. en 24 h.	Estad. del cel.	Observ. particular
9 m.	757	89		5'3		Ras
3 t.	757	87				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS		NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.	
9 m.	Sol. 35	13	17	S.		0'4	
3 t.	Sombra 25		23	S.	Cumul	0'4	

Sagells de la «Unió Catalanista»

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y no s' vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que 'ls hi convingui 'n trobaran en venda.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del Alcalde D. Pau Font de Rubinát y ab assistencia dels regidors Senyors Nougés, Pallejá, Jordana, Sedó, Navás (J), Amar, Artés, Ayguadé, Gnasch, Massó, Vergés, Serra, Oliva, Briansó y Navás (E), se celebrá ahir nit la de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

Se llegí l'acta de la anterior que quedá aprobada.

Se llegí una proposició suscrita per varijs senyors regidors demanant que s'fassi constar la satisfacció ab que la Corporació ha vist la defensa dels industrials de Barcelona feta al Congrés per los senyors Diputats per la Circunscripció Cañellas y Pi Margall al contrari de la conducta del senyor de Morenes, quina s'ha vist ab disgust.

Una altra del senyor Pallejá encaminada á regular lo servici d'incendis, quina s'acordá que passés á la secció de Foment pera son estudi.

Se doná compte de varijs instancies de particulars.

S'aprobaren alguns comptes presentats contra l' Ajuntament.

S'acordá també felicitar al senyor Sol y Ortega per sa defensa en favor del conflicte per que atravesa Catalunya.

Y después d'altres coses d'escassa importancia, s'aixecó la sessió.

Ahir se recaudaren per concepte de Consums pesetas 1311'53.

A pesar de las frases terribles del senyor Silvela, lo Govern desitja sortir del mal pas en que está ficat y anhela un arreglo.

Als gremis y á Catalunya tota interessa també una solució satisfactoria del assumpto.

Segons un telégramme dirigit ans d'ahir á una corporació de Barcelona, lo Govern accediría á otorgar á certas entitats la investigació y cobranza de la contribució, sens determinació de cupo.

A nostre judici, aquelles solas funcions no son dignas de entitats serias, y si s'concedeixen á altres constituint un negoci, lluhit paper farían los que ab tant brío han sostingut la actual campanya.

Lo problema no té més solució que arribar á un verdader concert económich, pactant determinat cupo durant alguns anys.

També podria facilitar la solució lo Govern, si retirés alguns projectes dels presupuestos, tals, per exemple, com los de utilitats, cédulas y drets reals.

Lo próxim diumenge se posará en escena en lo teatre de la recreativa societat «El Alba» lo precioso drama religiós fantástich en 7 actes «D. Juan Tenorio» en lo que pendrán part en son desempenyo dos distingidas actrius.

La Cambra de Comers d' aquesta ciutat, expedi ahir los següents telegramas:

«Cambra Comers á Excm. Sr. Majordom del Palau. Madrid.

Aquesta Cambra de Comers ha vist ab profunda pena ineficacia gestions Comissió societats Económicas de Barcelona en aqueixa referents Concerts económichs indispensables pera la bona marxa Hisenda Espanyola y així li prego ho fassi present á S. M. Aixís mateix lamenta presons y tancament botigas y comers á Barcelona degudas interpretacions erroneas lleys vigents.

Aquesta Corporació supplica donchs atentament á S. M. se digni enteressarse apropr son Govern pera que cessi present estat cosas que perturba fundament natural desenrotlo riquesa país.—President Quer.—Secretari, Abelló.

Cambra Comers á President Foment Tráball Nacional — Barcelona. — Aquesta Cambra ha acordat adherir-se en un tot gestions practicadas á Madrid per la Comissió en favor Concerts económichs lamentant sa ineficacia per causa intranzigent Govern.

Ab aquesta fetxa telegrafém á S. M. la Reyna sollicitant influeixi prop Govern solucionar actual conflicte, protestant presons y tancaments anunciats que considerem atentatoris esperit lleys.—President, Quer.—Secretari, Abelló.»

Lo senyor Silvela en son discurs sobre la situació de Barcelona, tregué com Júpiter la caixa dels trons y fulminá lo llamp.

Sortiren á relluhir entre altres figuras y tópicjs, recorts dels temps de Narvaéz, y parlá de sanch y extermi.

Lo senyor Silvela, á pesar de tot, es una excelent persona, y sens dupte com los mestres quan amenassen y s' enfadan, haurá erapicado gordo y ahuecado la voz.

Lo que passa es sens dupte grave y mereix tota la atenció, pero ni per sa índole ni per sas manifestacions guarda cap paritat ab los successos sediciosos y tumultuaris que exigeixen procediments á lo Narvaéz.

Lo que succeheix á Catalunya te fácil remey, si 'l Govern procura identificarse ab la opinió.

Certas bravatas resultan contraproducents y de mal gust.

Además los temps no son iguals. Hi ha, que distingir, senyor Silvela.

Los aficionats de la secció dramática de la societat «Círcol Artístich Catalá» están ultimant los ensaigs del grandió drama en quatre actes y en vers titulat «Las Euras del Mas», original del malhaurat escriptor Frederich Soler (Pitarra) pera posarlo en escena en lo teatre de dita societat la nit del diumenge dia 12 del actual.

En los entreactes la secció lírica de la mateixa cantarà algunas pessas que també te en ensaig y que en breu s' anunciarán.

S'ha ordenat al alcalde de Tortosa que á la major brevetat possible, se personi en lo despaig del senyor Governador civil.

L'ordre está relacionada ab assumptos d' Instrució pública.

Seceló religiosa

Sant d'avuy.—Sant Alexandre.
Sant de demà.—Sant Trifó.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 7
De Málaga y esc. v. espanyol Sagunto de 345 toneladas ab 2.090 ks. ferro a Granel a J. Bonet, 100 sacs sucre a A. Más, 100 id. a Sanromá, 1 caixa, 9 litros rom y 4 caixas prunes a Agustí Literas y altres efectes a varis, consignat a D. Anton Más.
De Leith, v. alemany Elsa, de 502 ts., ab 864 374 ks. carbó mineral a la ordre, consignat a la Vda. y N. de Ferrer y Mary.
De Citania, v. noruech Sardinia de 717 ts., ab tránzit, consignat als senyors Boada germans.
Despatxadas
Pera Londres y esc. v. Oslo, ab vi.
Pera Liverpool v. Soto, ab vi.
Pera Génova y esc. v. Sagunto, ab efectes.
Pera Christiania, v. Sardinia, ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d'ahir.

Interior	65'23	Cubas del 86	72'68
Orenses		Cubas del 90	61'
S. Juan		Aduanas	
Norts	49'50	Ob. 5 0/10 Almansa	89'75
Fransas	47'40	Id. 3 0/10 Fransa	45'
Filipinas			
PARIS			
Exterior	65'20	Norts	
GIROS			
París	25'80	Londres	31'73

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	65'22	Aduanas	
Exterior		Norts	49'55
Amortisable		Fransas	47'40
Cubas 1896	72'62	Orenses	12'55
Cubas 1890	60'87	Obs. 6 0/10 Fransa	89'25
Filipinas		Id. 6 0/10	45'12
Exterior París	64'80	Id. 3 0/10	
GIROS			
París	25'80	Londres	31'73

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Collegi de Corredors de Comers de la pllassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.		31'25	31'30
> 8 dias vista			
> vista		31'55	31'65
París 90 dias fetxa			
París vista	25'30	25'20	25'60
Marsella 90 dias fetxa			
Marsella 8 dias vista			
VALORS LOCALS			
		DINER	PAPER
		OPER.	

ACCIONS

	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.	625	
Industrial Farinera	575	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		675
Manufacturera de Algodón	110	
Companyia Reusense de Tránsvias		
Companyia Reusense de Tránsvias privilegiadas de cinch per 100	150	

Anuncis particulars

Traslado

BOTIGA Y PIS ab agua y gas en lo carrer de Llovera núm. 18.
Donará rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afofia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. **Farmacia de A. SERRA.--REUS.**

De venta en todas las bonas farmaclas y principals droguerías.

Secció oficial

Registre civil

del dia 7 de Novembre de 1899

- Cap. **Naixements**
- Cap. **Matrimonis**
- Cap. **Defuncions**

Magdalena Norte Serra, 5 anys, San Elias 28.—
Magdalena Soronellas Llevat, 70 anys, Hospital Civil.

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA

SOLFEGIO, PIANO Y CANT

A DOMICILIO Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial para senyoretas

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 8.
De Londres telegrafian que 'l bombeig de Lady-acabá lo divendres.

Hi ha rumors d' haver naufragat lo transport «Uranos», que conduhia tropas inglesas al Africa del Sur. Se diu que han mort molts soldats; alguns suposan que 3.000 y altres los fan arribar a 4.000.

Tot aixó haurá que esperar que 's confirme, no sia que succeeixi com lo de Ladysmith.

En las Redaccions del «Heraldo», «El Liberal» y altres periódichs hi ha exposats telégramas parlant ab molts detalls sobre 'l naufragi.

—Aquesta tarde será entregat a la Majordomia de Palau lo Missatge que dirigeixen las Cambras de Comers a la Reina. Lo Missatge a las Cambras o a las Corts no será entregat fins demà. La Comissió dona per acabada sa missió, de lo que 's dedueix que la Comissió diu la última paraula en lo Missatge pera que sápiга lo país a qué atendres.

—«El Liberal», comentant lo discurs de Sol y Ortega, diu que acabá d' abrumar al Govern, donantli un cop de mort.

—Comunican de Valladolid que la Junta directiva de la Cambra de Comers ha acordat resistirse al pago adelantat de la contribució, esperant lo plasso que la ley concedeix, mentres la Comissió permanent de las Cambras no senyali a que deu atendres.

—A Madrid s' han reunit los gremis pera acordar la expulsió d' un de sos individuos que s' anticipá a satisfacer lo pago de la contribució corresponent al segon trimestre.

S' acordá que la expulsió se fassi en Junta general.

—La Comissió de presupuestos está anulant tots la reforma económica proposada pel govern.

L' únich que accepta del presupuesto es la xifra y capítols en que han de ferse.

Si hagués fet lo mateix respecte a la xifra y capítols, podría aplaudirse; pero acceptantho subsisteix lo capital del pensament, que es lo més pernicioso.

Aixó aumenta la confusió un poch més, perque fer passar la cria caballar a dependir del ministeri de Foment y a una Junta de generals a aquest ram, aixó no té sentit.

París 8.

De Durban telegrafian, ab fetxa 5, que la ciutat de Ingwaruma, situada en lo Zululand, ha caygut en poder dels boers.

Han sigut incendiats los edificis públichs y 'ls magatzems de provisions.

Los habitants abandonaren la ciutat.

—Telegrafian de Londres que en lo ministeri de la Guerra s' han ficat uns telégramas del general Buller, fetxats a Estcourt, en los quals se diu que desde 'l divendres han cessat las hostilitats y que 'l general Joudert no ha permés que sortissin de Ladysmith los habitants no militars.

També 's diu en dits despais que 'l divendres lo general Brocklejurat rebutjà un atac en las inmediaciones de Devoorp, tenint vuyt morts y vint ferits, y, per últim, que la posició de Ladysmith, después de reforzada, se considera segura y abundan las provisions.

A las familias dels reservistas de la marina, en lo ministeri de la Guerra se 'ls satisfá la meytat del sou que guayavan fora del servey.

—En direcció a Argelia han sortit de Londres varis agents reclutadors pera establir banderins d' enganche, ab lo fi de formar batallons de voluntaris ab destí a l' Africa del Sud.

Imp. de C. Ferrando.—Pllassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatgers

Invitacion para participar á la próxima

GRAN LOTERIA DE DINERO

500,000

MARCOS

ó aproximadamente

PESETAS 750.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Loteria de Dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1	Premio á M	300000
1	Premio á M	200000
1	Premio á M	100000
2	Premios á M	75000
1	Premio á M	70000
1	Premio á M	65000
1	Premio á M	60000
1	Premio á M	55000
2	Premios á M	50000
1	Premio á M	40000
1	Premio á M	30000
2	Premios á M	20000
26	Premios á M	10000
56	Premios á M	5000
106	Premios á M	3000
206	Premios á M	2000
812	Premios á M	1000
1518	Premios á M	400
36952	Premios á M	155
19490	Premios á M	300, 200,
134, 104, 100, 73, 45, 21		

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene billetes 118.000 de los cuales 59.180 deben obtener premios con toda seguridad. Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa

Marcos 11.764.525

ó sean aproximadamente

PESETAS 18.000.000

La instalacion favorable de esta Loteria está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decision en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000 asciende en la tercera á 60.000, en la cuarta á 65.000, en la quinta á 70.000, en la sexta á 75.000 y en la séptima clase podria en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente á interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envian sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de Giro Mútuo, estendidas á nuestra orden, giradas sobre Barcelona ó Madrid, letras de cambio facil á cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 9.—

1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 4'50

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalacion de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia á todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y, bajo garantia del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendria á los interesados, los billetes podrán devolvérseles; pero siempre antes del sorteo y el importe remitido nos será restituído. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

30 de Noviembre de 1899

Valentin y Comp.

Expediduria general de loterias

HAMBURGO
ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida

De Mora á Reus

SORTIDA

- 4'19 m.
- 5'45 m.
- 8'44 m.
- 1'02 t.
- 5'23 t.

ARRIBADA
tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 7'54 m.
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 7'04 m.
tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe 12'31 t.
tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe 1'53 t.
tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA

- 7'01 m.
- 1'26 t.
- 3'28 t.
- 7'03 n.
- 9'23 n.

ARRIBADA
tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 9'49 m.
tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe 3'14 t.
tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe 6'29 t.
tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe 10'06 n.
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..... 10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA

- 4'43 m.
- 4'43 m.
- 7'09 m.
- 4'01 t.
- 1'59 t.
- 6'35 t.

ARRIBADA
tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe (1) 8'22 m. Línea Vilanova
" " " " " " " " 9'41 m. " Vilafranca
tren exprés ab cotxes de primera classe..... 9'24 m.
tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe 7'34 n.
tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe..... 5'08 t.
tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2)..... 10'43 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA

- 5'25 m.
- 9'51 m.
- 11'45 m.
- 1'55 t.
- 7'02 t.

ARRIBADA
tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3) 10'17 m. Línea Vilafranca
tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe 1'04 t.
tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe 6'34 t.
tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe 5'34 t.
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe: ... 9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasbort á Sant Vicens.
- (2) Idem á Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde 12 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia á vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troben esplicadas ab claretat totas aquellas operaciones y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alseda dels cepes y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y luydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, encuadernat á la holandesa y's ven en aquesta Imprenta, cal preu de UNA PESETA.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenni de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenni, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Oloti», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellen- se», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanari de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.